

Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+: valmistelun tilannekatsaus

Maakuntavaltuuston kokous 14.6.2021
Oheismateriaali

Koottu 4.6.2021

Tilannekuva: SWOT ja skenaariot

UHAT

VARSINAIS-SUOMI VOI VAIKUTTAA SYYHYN JA SEURAUKSIIN:

- **Maakunnan kilpailukyky laskee.** Suomalaisten kuntien talous ja kehittämistoiminta hiipuu. Suomessa ei päästä kestävään ja kannustavaan sote-ratkaisuun.
- **Luonnon tila heikkenee ja sen seurauksena väestön voi huonosti.** Saaristomeren rehevöityminen pahenee. Luonnon monimuotoisuus vähenee. Massaturismi kuormittaa ympäristöä. Virkistysmahdollisuudet ja sitä kautta väestön hyvinvointi heikkenevät, eivätkä matkailijat enää tule Varsinais-Suomeen.
- **Päätökset eivät perustu tietoon ja yhteiskunnasta tulee arvaamattomampi.** Medialukutaito heikkenee ja vaihtoehtoiset totuudet leviävät.

VARSINAIS-SUOMI EI YKSIN VOI VAIKUTTAA SYYHYN, MUTTA VOI VAIKUTTAA SEURAUKSIIN:

- **Väestö polarisoituu.** Pakolaisuus lisääntyy, sosiaalinen integraatio epäonnistuu. Syrjäytyminen kasvattaa eriarvoisuutta, turhautumista ja epäoikeudenmukaisuuden tunnetta.
- **Hyvinvointi rapautuu.** Koronapandemia vauhdittaa eriytymistä, koululaiset voivat huonosti, opiskelijoiden opinnot ovat jäissä, työpaikat lomauttavat. Uusia pandemioita seuraa.
- **Ilmastonmuutos etenee hidastumatta.**
  - Muutos voimistaa veden kiertoa: sadanta ja valuma, myrskyt ja kuivuudet lisääntyvät.
  - Tekniseen infrastruktuuriin ja rakennusten ulkopintoihin kohdistuu räsistä ja tulvariski kasvaa paikoin. Rakennetun ympäristön viihtyisyys heikkenee.
  - Tulvariski varautuminen lisää rakennetun ympäristön kustannuksia. Rannikkosijaintinsa vuoksi maakunta kärsii erityisesti.
  - Vieraslajit, leudot talvet ja kuivat kesät vaikeuttavat viljelyä eivätkä perinteiset viljelykasvit enää pärjää. Kastelu lisää kustannuksia. Maakunnan ruokasektori näivettyy.
- **Työttömyys kasvaa ja mm. valmistavan teollisuuden alat romahtavat.** Kansainväliset risteilymarkkinat eivät vedä, meriteollisuuden tilauskanta pienenee ja telakka ei enää pärjää. Nuoret eivät työllisty Varsinais-Suomeen.
- **Itämerestä tulee rajojen meri ja Euroopan unioni heikkenee.** Kansainväliset yhteiskunnat kääntyvät sisäänpäin, protektionismi ja kauppasodat lisääntyvät ja sääntöpohjainen kansainvälinen yhteistyö vähenee.

HEIKKOUEDET

- **Varovainen ajattelutapa:** ei lähdetä "vetämään kärkeä tuntemattomilla vesillä".
- **Strategisiin tavoitteisiin ei aina sitouduta.** Asiat eivät muutu riittävällä tahdilla, eikä varauduta tulevaisuuteen ennakoiden ja yhdessä.
- **Ei pidetä tarpeeksi meteliä itsestämme.** Vaikuttajat eivät tuo riittävästi esiin maakunnan erityistarpeita.
- **Kuntien taloustilanne.** Kunnat eivät pysty järjestämään tarvittavia palveluja.
- **Turku-keskeisyys:** työpaikkojen pistemäisyys, yksi muita merkittävästi suurempi kaupunki.
- **Yhteistyö yritysten ja oppilaitosten kesken ei ole riittävän syvää.**
- **Maahanmuuttajien eriytyminen kantaväestöstä** ja toisaalta maantieteellinen keskittyminen Turkuun. Rajalliset mahdollisuudet työllistyä ja verkostoitua.
- **Saariston kehittäminen on kesken:** mahdollisuudet tehdä tieto- ja digitaalista työtä eivät ole riittäviä ja matkailuun liittyvää yhteistyötä kaivataan.
- **Saaristomeren vesien huono tila,** joka korostuu Varsinais-Suomessa, mutta jota ei voida yksin täällä ratkaista.
- **Keskustelu ilmastonmuutokseen varautumisesta** ei ole ollut riittävää.
- **Kulttuuriympäristön lukutaito on heikko.** Korjausrakentamisessa ja kunnossapidossa ei riittävää osaamista. Kulttuuripalvelut toimivat vähin resurssein.
- **Liikenneväylien kunto ja palvelutaso on heikko.**
- **Riskirahoitusta ei ole saatu riittävästi** vahvojen alojen TKI-toimintaan.
- **Maakunta on tuontienergian varassa.**

MAHDOLLISUUDET

- **Kuntatalous vahvistuu.** Suomessa päästään kestävään ja kannustavaan sote-ratkaisuun. Kuntatalous vahvistuu ja Varsinais-Suomen kehittämistoiminta on vahvaa.
- **Rakennetaan nopeiden yhteyksien maakunta.** Kytkeydytään kiinteästi Etelä-Suomen kaupunkiseutujen ja Tallinnan muodostamaan metropolialueeseen nopeiden junayhteyksien kautta, ollaan saavutettavia tiedon ja osaamisen osalta.
- **Tehdään maakunnasta uusien teknologioiden kansainvälinen huippuosaaja.** Teknologiayritykset katsovat tulevaisuuteen ja tuottavat kestäviä ratkaisuja ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin edistämiseksi ympäristöteknologiassa, uusiutuva energia tuotannossa ja autoteollisuudessa. Korkean profiilin teknologiayritykset toimivat Varsinais-Suomessa.
- **Toteutetaan paikkariippumaton ja monipaikkainen maakunta.** Otetaan digitalisaatio haltuun ja teollisuus, työnteko ja asuminen toimivat joustavasti.
- **Muodostetaan yhteen puhaltajien kenttä, joka synnyttää jatkuvasti uusia kumppanuuksia.** Vahvistetaan yhteistyötä ja kumppanuutta. Otetaan edelläkävijärooli siinä, että ratkaisut ja arvot perustuvat tutkittuun tietoon. Julkinen ja yksityinen, tutkimus- ja kansalaissektori innovoivat ratkaisuja yhdessä. Seutu-yhteistyötä hyödynnetään aktiivisesti.
- **Toteutetaan suvaitsevainen mahdollisuuksien maakunta.** Varmistetaan, että maahanmuuttajien, maassamuuttajien ja pidempään alueella asuneiden kesken on aitoa yhteistyötä, osallisuutta ja mahdollisuuksia opiskeluun, työhön ja hyvään elämään.
- **Rakennetaan taiteiden, uudelleen ajattelun ja hyvinvoinnin maakunta.** Luova osaaminen ja ajattelu otetaan osaksi kaikkea tekemistä, uskalletaan kokeilla uutta. Ymmärretään myös taiteen itseisarvo.
- **Ollaan ylpeästi kulttuuri- ja hyvinvointimatkaillen kehto.** Tarjotaan matkailutiemme, ympäristömme ja kulttuurimatkaailukohteemme hyvin ja digitaalisesti paketoituina myös muille.
- **Otetaan luontoloikka.** Nähdään saariston, luonnon ja kaupunkien lähekkäin tarjoamat mahdollisuudet lähivirkistytymiseen. Huolehditaan, että Varsinais-Suomen luontoa ja ympäristöä, Saaristomerta, käytetään kestävästi ja suojellaan parhaalla mahdollisella tavalla. Ympäristön tila on meille kilpailutekijä.
- **Ollaan ilmatoratkaisujen maakunta.** Nähdään ilmastonmuutoksen vaatimat muutokset mahdollisuuksina ja ideoidaan uutta toimintaa ja työllisyyttä alueelle.
- **Tehdään maakunnasta kestävä ja terveellisen ruokatuotannon tarjoilija.** Ennakoidaan ja hyödynnetään muutokset kasvukaudessa, lisätään kasviperäistä ja vähennetään eläinperäistä tuotantoa. Toteutetaan siirtymä onnistuneesti ja toimijoita tukien. Brändätään ruokatuotanto vetävästi - "osta varsinaissuomalaisia!"

VAHVUUDET

- **Monipuolinen koulutustarjonta sekä korkeatasoinen akateeminen osaaminen:** väestön korkea koulutustaso.
- **Erittäin vahvaa teollisuustuotanto- ja teknologiaosaamista,** joka hyödyntää perinteistä ja nykyteknologiaa: meriteollisuus, lääke- ja terveysteknologia, ympäristöteknologia. Merkittävää rahtiliikennettä.
- **Monipuolinen elinkeino- ja työpaikkarakenne.**
- **Vahva maakuntakeskus,** Turku, **sekä seutukeskukset** Loimaa, Parainen, Salo ja Uusikaupunki: palveluja ja elinvoimaa.
- **Sijainti porttina Eurooppaan:** hyvät yhteydet, erityisesti yhteys Tukholmaan.
- **Vanhaa, kansainvälistä kulttuuria** ja positiivista "life style" -kiinnostusta: historiallisesti kerroksinen kulttuuriympäristö luo vetoa.
- **Väestön monimuotoisuus,** kaksikielisyys, monikulttuurisuus.
- Varsinaissuomalaisilla on **vahvat juuret maakuntaan.**
- Aktiivinen ja toimiva **kansalaisyhteiskunta.**
- **Arjen turvallisuus on hyvällä mallilla.**
- **Ainutlaatuinen saaristo ja Saaristomeri** ja hyvä alueellinen ympäristöyhteistyö, luonto lähellä kaupunkia.
- **Monipuolinen ja rikas ruokasektori** ja luonnonvara-alat.
- **Nuorten määrä maakunnassa.** Useita nuoria innokkaita poliitikkoja, vaikuttajia ja kansalaisaktiiveja.

Muutos-tekijät	Skenaario 1: Varsinais-Suomi suojautuu	Skenaario 2: Varsinais-Suomi on luotettava rivitoimija	Skenaario 3: Varsinais-Suomi on aktiivinen ratkaisija
Kunnat	Kriisikuntien määrä kasvaa. Kunnat yrittävät selviytyä ja niiden katse on "sisään päin". Turku taantuu ja muutkin kunnat kuihtuvat.	Kuntien talous tasapainottunut. Osa kunnista tekee yhteistyötä. Investointeja lähtenyt liikkeelle.	Kuntien talous on vakaalla pohjalla ja ne investoivat tulevaisuuteen. Kuntien välinen yhteistyö hyvää ja aktiivista.
Työllisyys	Työttömyys kasvaa, rakennetyöttömyys lisääntyy. Erityisesti maahanmuuttajien on hyvin vaikea löytää työtä.	Rakennetyöttömyys on vähentymässä ja kohtaanto parantumassa kaikkien työnhakijaryhmien osalta.	Maakunta houkuttelee osaajia, täystyöllisyys on lähellä. Myös maahanmuuttajilla ja kansainvälisillä osaajilla on yhtäläiset mahdollisuudet löytää työtä.
Yritystoiminta	Meri- ja telakkateollisuus eivät kannata, uusia menestyjiä ei nouse. Yritysten pääkonttorit ovat siirtyneet muihin maakuntiin. Toimijat ovat lähinnä pk-yrityksiä, jotka toimivat paikallisesti.	Meri- ja bioalojen kehitys vakaata, uusien toimialojen kehittymiseen panostetaan. Houkuttelemme muutamia suurempien yritysten konttoreita alueelle.	Vahvat toimialat (meri, bio, lääke) menestyvät, uusia menestyjiä syntyy (esim. matkailu, turvallisuus). Yhä useampi kansainvälisesti toimiva yritys perustaa konttorin myös Varsinais-Suomeen.
Osaaminen	Tekniikan osaajat jättävät maakunnan, osaaminen siiloutuu eikä kokeiluille tai poikkitieteelliselle yhteistyölle ole resursseja. Panostus tutkimus- ja kehitystyöhön laskee.	Tekniikan osaaminen on vahvistumassa, eri osaamisalojen yhteistyö lisääntyy, TKI-panostukset kasvavat.	Tekniikan osaaminen on vahvaa ja eri osaamisalat täydentävät toisiaan luovasti. TKI-panostukset ennätyskellisiä.
Teknologia	Digitalisaatiosta hyötyvät vain parempiosaiset.	Digitalisaatio etenee tasa-arvoisesti.	Palvelut asukkaille tuotetaan laadukkailla digipalveluilla. Digitalisaatio on yhteisöllistä ja siinä yhdistyy fyysinen kohtaaminen ja palvelutuotanto.
Väestö	Väestökehitys kääntyy negatiiviseksi ja väestö ikääntyy. Syrjäytyneiden määrä kasvaa, sosiaalinen integraatio epäonnistuu. Asukkaisiin kohdistuva tuki on lähinnä hallinnollista viranomaistukea. Varsinaissuomalaisilla on aikaisempaa enemmän terveyshuolia.	Syrjäytyminen vähenee, maahanmuuttajien määrä lisääntynyt, integraatio etenee. Toteutetaan kokeiluja, joiden kautta pyritään tukemaan aktiivista kansalaisuutta. Huoltosuhde pysyy ennallaan.	Hyvinvoiva ja onnellinen, monikulttuurinen väestö. Ikäryhmien voimavarat tunnistetaan: ihmisillä on vahva kokemus omasta merkityksellisyydestä, voimista ja elämänhallinnasta. Väestö on tervettä. Varsinais-Suomi houkuttelee uusia asukkaita kansallisesti ja kansainvälisesti.
Infrastruktuuri	Infra rapautuu ja sitä ylläpidetään mahdollisuuksien mukaan, investointeihin ei ole varaa.	Investoinnit fyysiseen ja digitaaliseen infraan takaavat maakunnan kehittymisen. Monipaikkaisuus on yksi maakunnan valteista.	Investoinnit takaavat toimivan ja kehittyvän fyysisen ja digitaalisen infrastruktuurin. Paikkariippumattomuus on elämisen ja työskentelyn normi.
Maatalous	Ilmastonmuutoksen tuomiin muutoksiin ei pystytä vastaamaan, tuotanto ei ole monipuolistunut ja sen volyyymi vähenee.	Maatalous on onnistunut voittamaan suuren osan ilmastonmuutoksen tuomista muutoksista ja kehittyvä vähitellen.	Maatalous kehittyy ja perustuu kestävään, monipuoliseen ja -lajiseen tuotantoon. Varsinais-Suomesta on muodostumassa Euroopan ruoka-aitta.
Luonto / saaristo	Luonnonmullistukset seuraavat toisiaan, toipumista ilmastomuutoksesta ei tapahdu. Resurssit luontoa suojeleviin panostuksiin ovat vähissä. Saaristomeren tila heikkenee edelleen.	Luonnon merkitys ymmärretään, ja panostetaan luonnon suojelemiseen ja sen ehdoilla tapahtuvaan hyödyntämiseen. Luonnon terveysvaikutukset ymmärretään ja niihin ohjataan. Saaristomeren kuormitus vähenee ja meren tilan heikkeneminen on pysähtynyt.	Luonnonsuojelu ja luonnon hyödyntäminen virkistykseen ja matkailuun toimivat käsi kädessä menestyksekkäästi ja kestävästi. Luonto on erottamaton osa maakunnan asukkaiden hyvinvointia. Saaristomeren tila on kehittynyt suotuisasti ja paranee koko ajan.
Yhteistyö	Toimijat kilpailevat vähentyvistä resursseista, yhteistyörakenteet rapautuvat. Sektoreiden välillä on epäilyä rooleista, vastuista ja mahdollisuuksista. Kumppanuus ei kannata.	Yhteistyö toimijoiden kesken on toimivaa ja yhteistyörakenteet kehittyvät jatkuvasti. Eri sektorit tunnistavat toistensa roolit ja toimivat asiakohtaisesti hyvin yhteen.	Maakunta profiloituu kumppanuuden kentäksi sekä kotimaassa että Euroopassa. Kansalaisyhteiskunta, julkinen ja yksityinen sekä tutkimussektori ovat muodostaneet luontevia ja jatkuvasti toimivia ekosysteemejä.

Tahtotila ja toimenpiteet

Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ tahtotila

- Mitä hyvää me yhdessä teemme – **missio:**
  - Yhdessä rakennamme kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomen.
- Mitkä toimintatavat ohjaavat meitä – **arvot:**
  - Vastuullisuus, saavutettavuus, luottamus ja uteliaisuus.
- Mitä me haluamme olla – **visiot:**
  - Puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestäväen kasvun edelläkävijä
  - Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta
  - Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta
  - Muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta.

Visio 2040: Puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestäväen kasvun hiilineutraali edelläkävijä

Vastuullisuus

Uteliaisuus

Saavutettavuus

Luottamus

TAVOITE 2025		TOIMENPITEET 2022-2025
1. Maakunnan kilpailupotentiaali ja innovaatiokyvykyys moninkertaistuu, kun korkeakoulujen, toisen asteen oppilaitosten, yritysten, julkisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö synnyttää ratkaisuja globaaleihin ympäristöhaasteisiin.	1	Tuodaan vihreän siirtymän innovaattorit ja sijoittajat yhteen kokeilemaan uusia toimintamalleja ja -tapoja ja etsimään avauksia yhteistyölle.
	2	Toteutetaan pilotointi- ja demonstraatiokohteita, joilla edistetään alueen ympäristö- ja ilmastohaasteiden ratkaisujen kaupallistamista.
2. Bio- ja kiertotalous on kannattavaa liiketoimintaa. Uudet bio- ja kiertotalouden toimialamme sekä hiilineutraali energijärjestelmä ovat vankassa asemassa maakunnan elinkeinorakenteessa.	3	Vauhditetaan kiertotalous- ja vähähiilisyysratkaisuja julkisten hankintojen avulla: kehitetään vuoropuhelua toimijoiden välillä ja parannetaan uusien vaatimusten ja tarpeiden ennakoitavuutta.
	4	Perustetaan kuntien kanssa yhteistyössä paikallisia ja alueellisia bio- ja kiertotalousekosysteemejä.
	5	Rakennetaan hiilineutraalia energijärjestelmää Varsinais-Suomen ilmastotiekartan mukaisesti.
3. Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävin maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.	6	Tehdään Varsinais-Suomesta maatalouden kestävien ratkaisujen pilotointialue: lisätään vaikuttavimpien viljelymenetelmien käyttöä ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia ratkaisuja.
	7	Tuotetaan avoin Saaristomeren ja sen valuma-alueen seuranta- ja monitorointijärjestelmä, joka hyödyntää ravinnevaluma- ja ravinnekuormitustietoja.
	8	Tehdään varsinaissuomalaisesta ympäristövastuullisesti tuotetusta ruoasta vahva brändi.
	9	Lisätään maatalouden virtojen hyödyntämistä biolaitoksissa, lannan prosessointia, sekä edistetään sekoitevelvoitteen käyttöönottoa.
4. Kaupungit ja maaseudut toimivat tasapainoisesti rinnakkain ja kehittyvät omista lähtökohdistaan käsin.	10	Tehdään Varsinais-Suomesta monipaikkaisuuden edelläkävijä, jossa on myös saaristossa ja maaseuduilla hyvä digitaalisten yhteyksien saatavuus ja jossa kehitetään uusia tapoja etätyön tekemiseen, yrittäjyyteen ja osallistumiseen.
5. Sujuvat liikkumisratkaisut edistävät toimivaa ja kestävää arkea koko maakunnassa.	11	Kehitetään maakunnan laajuinen joukkoliikennejärjestelmä, joka muodostuu seudullisista ratkaisuista ja eri liikennemuotojen solmupisteistä.
	12	Edistetään ja kokeillaan uusia kestäviä liikkumisen tapoja ja logistiikan ratkaisuja.
	13	Huolehditaan, että maakunnassa ja maakunnasta liikkuminen on sujuvaa varmistamalla tie- ja katuverkon kunto, sekä muun muassa Tunnin junan rakentamisrahoitus, paikallisjunaliikenteen käynnistäminen sekä lentokentän ja satamien toiminta.
	14	Parannetaan pyöräliikenteen yhteyksiä ja edellytyksiä koko maakunnassa.

Visio 2040: Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta.

Vastuullisuus

Uteliaisuus

Saavutettavuus

Luottamus

TAVOITE 2025	TOIMENPITEET 2022-2025
6. Väestöryhmien potentiaali tunnistetaan ja hyödynnetään osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia tukien.	15 Tunnistetaan uusia yhteistyön, rahoituksen ja viestinnän keinoja, joilla voidaan vahvistaa maakunnan toimijoiden työtä heikommassa asemassa olevien väestöryhmien ja esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisemiseksi.
	16 Rakennetaan tehokasta kotouttamistoimintaa: otetaan maahanmuuttajat osaksi yhteiskunnan toimintaa ja tuetaan opiskelua ja työllistymistä.
	17 Rakennetaan varsinaissuomalaisen osallisuuden toimintamalleja, jotka tukevat aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä.
	18 Korostetaan väestön monikielisyyden vahvuuksia ja mahdollisuuksia palveluissa, matkailussa ja yritystoiminnassa.
7. Saavutettava ja tehokas, tunnistettuihin tarpeisiin perustuva palveluverkko toimii arjen tukena. Ennaltaehkäisevään tukeen panostetaan koko elämänkaaren ajalla.	19 Toteutetaan selvitys osallistavan ja ennakoivan maakunnallisen palveluverkkosuunnittelun tarpeista ja mahdollisuuksista.
	20 Varmistetaan kuntien ja kolmannen sektorin yhteistyöllä, että molempien tuottamat palvelut ovat vahvasti ja tunnustetusti osana kuntien palveluvalikoimaa.
8. Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi. Jatkuvaa oppimista ja elämäkokemusta arvostetaan.	21 Varmistetaan mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen ja kehittymiseen sekä työelämään siirtymiseen mm. oppilaitosten työelämä- ja yritysyhteistyön, joustavien opintokokonaisuuksien ja kehittyvän ohjauksen sekä eri koulutustasojen välisten opintoväylien avulla
	22 Vahvistetaan ja rakennetaan lisää suoria rekrytointikanavia ja työharjoittelumalleja oppilaitosten ja yritysten välille, jotta vastavalmistuneilla on väyliä nopeaan työllistymiseen maakunnassa.
	23 Muodostetaan oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä edistäviä ekosysteemejä
9. Väestö voi hyvin. Ainutlaatuisella monimuotoisella luonnolla, elinympäristöllä ja kulttuurilla on vahva rooli asukkaiden hyvinvoinnin, onnellisuuden ja terveyden edistämisessä.	24 Parannetaan kulttuurin monialaista saavutettavuutta ja tuetaan kuntien kykyä ja osaamista tuottaa, hankkia ja mahdollistaa kulttuuri- ja taidepalveluja.
	25 Lisätään kuntien yhteistyötä ulkoilu-, liikunta- ja retkeilypaikkojen kokonaisuuden kehittämisessä ja laaditaan kehittämisen tueksi maakunnallinen ohjelma.
	26 Tuetaan kunnissa tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä kulttuurin, luonnon ja elinympäristön hyvinvointivaikutusten sekä terveellisten elintapojen ottamiseksi entistä vahvemmin osaksi maakunnan asukkaiden elämää.

Visio 2040: Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta.

Vastuullisuus

Uteliaisuus

Saavutettavuus

Luottamus

TAVOITE 2025		TOIMENPITEET 2022-2025
10. Edelläkävijyys verkostoyhteistyössä tuo sektorit jatkuvaan vuorovaikutukseen ja vahvistaa kehitysmuotoisuutta ja sopeutumiskykyä.	27	Lisätään verkostojohtamisen osaamista ja rakennetaan Varsinais-Suomen kumppanuusfoorumista maakunnan organisaatioiden aktiivisesti yhdessä tuottama ja tukema verkostojen kokonaisuus.
	28	Siirrytään alustayhteistyöstä tavoitteelliseen yhdessä tekemiseen sekä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin väliseen yhteisluomiseen ja viestintään.
11. Aukkailla on perustaidot ja -tiedot vaikuttavaan kansalaisuuteen. Viestintä on selkeää ja saavutettavaa ja yhteistyöhön voi turvallisesti luottaa.	29	Otetaan käyttöön konkreettisia keinoja ja malleja aktiivisen kansalaisuuden ja keskustelun lisäämiseksi yhteistyössä muun muassa vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa.
	30	Parannetaan palvelumuotoilulla erityisesti julkisen sektorin osaamista tuottaa saavutettavaa ja selkeäkielistä digitaalista tietoa.
12. Osallistuminen kuuluu kaikille ja keskustelu rakentaa yhteishenkeä. Kansalaisyhteiskuntaa kuuleva valmistelu tekee vuorovaikutuksesta ja vaikuttamisesta arkea.	31	Vahvistetaan julkisen sektorin vuorovaikutusosaamista ja toteutetaan kokeiluja, jotka tukevat tekemisen demokratiaa myös kausiasukkaat huomioiden.
	32	Rakennetaan matalan kynnyksen osallistumisväyliä erityisesti niille ryhmille, jotka eivät ole mukana maakunnan kehittämisessä.
13. Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt. Tarvittava tieto tuotetaan oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa, niin että se on tietoalustoilla avoimesti saatavilla.	33	Jaetaan avointa tietoa ja panostetaan sen hyödyntämiseen, parannetaan datan yhteentoimivuutta ja suositaan avoimen lähdekoodin ratkaisuja.
	34	Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Visio 2040: Muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta.

Vastuullisuus

Uteliaisuus

Saavutettavuus

Luottamus

TAVOITE 2025		TOIMENPITEET 2022-2025
14. Korkeakoulujen, yritysten ja julkisen sektorin yhteisissä kehittämissyhtiöissä syntyy huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.	35	Laaditaan maakunnallinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioyhteistyön tiekartta, joka tuo yritykset, korkeakoulut ja julkisen sektorin yhteen.
	36	Rakennetaan kokeilualustoja lupaaville uusille ideoille ja innovaatioille erityisesti lääke- ja terveysteknologian, meriteollisuuden ja ruokaketujen aloilla.
15. Korkean tuottavuuden työ ja yrittäjyys lisääntyvät koko maakunnassa muun muassa digitaalisten palvelujen ja infrastruktuurin sekä vahvan digiosaamisen avulla.	37	Selvitetään kuntien digitaalinen kypsyys, tuetaan yrityksiä ja kuntia digitalisaation mahdollisuuksien tunnistamisessa ja niiden digikyvykkyyksien kehittämisessä.
	38	Tehdään Varsinais-Suomesta maan yrittäjämönteisin maakunta: kutsutaan yritykset kehittämistoimenpiteisiin mukaan ja tuetaan yhteistyötä yritysten, kuntien ja kehitysyhtiöiden välillä.
16. Talous ja elinkeinot kasvavat ja menestymme globaaleilla markkinoilla olemalla kansainvälinen ja avoin maakunta.	39	Tehdään maakunnan elinkeinot ja osaaminen tutuiksi kansainvälisissä medioissa ja areenoilla.
	40	Luodaan kansainvälistyviä yrityksiä palveleva konsepti, jossa yhdistetään verkostoituminen, valmennus ja julkiset Team Finland -palvelut.
17. Maakunta houkuttelee yhä enemmän osaajia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.	41	Tuetaan paikkariippumattoman rekrytointikulttuurin käyttöönottoa ja poistetaan paikkariippumattoman työnteon esteitä.
	42	Ennakoidaan kärkitoimialojen osaamistarpeet, luodaan rekrytoijille sujuvia polkuja kansainvälisten osaajien rekrytointiin ja haastetaan työnantajat palkkaamaan Varsinais-Suomessa opiskelevia kansainvälisiä opiskelijoita.
	43	Luodaan olosuhteet, jotka edistävät toimijoiden kiinnittymistä alueelle ja viestitään kansallisesti ja kansainvälisesti hyvistä elämän ja yrittämisen edellytyksistä Varsinais-Suomessa: palveluista, työ- ja tutkimusympäristöstä, turvallisuudesta ja ainutlaatuisesta ympäristöstä.
18. Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopusoinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.	44	Otetaan käyttöön ja etsitään kautta keinoja, joilla luonnon monimuotoisuutta parannetaan yritysten ja kuntien vastuullisuus- ja kestävyystavoitteiden kautta.
	45	Tehdään Varsinais-Suomesta kestävän matkailun edelläkävijämaakunta.
	46	Kunnat toteuttavat luonnon monimuotoisuutta lisääviä toimenpiteitä yhdessä maanomistajien kanssa ja perustavat riittävän kattavan suojele- sekä viherrakenneverkoston.

Lisätietoja:

valmistelun koordinoija,
erikoissuunnittelija **Salla-Maria Lauttamäki**
p. 040 520 0761 ja salla-maria.lauttamaki@varsinais-suomi.fi

aluekehitysjohtaja **Tarja Nuotio**

suunnittelujohtaja **Heikki Saarento**

edunvalvontajohtaja **Janne Virtanen**